

Slutrapport Syskonen Bothéns stiftelse projekt (2022-00301)

Workshop 1, Projektet kvalitetssäkring av konserveringsarbeten inom Svenska kyrkan

Rapporten är sammanställd av konservator och projektledare Hélène Svahn Garreau.

Åkeshovs slott i 29:e september 2023.

Inledning

Bothéns stiftelse har finansierat en workshop den 29:e september på Åkeshovs slott med internationellt inbjudna föreläsare som är en del av projektet om kvalitetssäkring av konserveringsarbeten inom Svenska kyrkan. Vidare finansierades ett efterföljande besök i Göteborg i slutet av november 2023 i Stockholm då resultaten inom projektet diskuterades.

Syftet med workshopen

Workshopen ingår i ett projekt som pågår under två år mellan 2023-2024 som delvis är finansierat av Svenska kyrkan som handlar om kvalitetssäkring av konserveringsarbeten inom Svenska kyrkan. Under 2023 har situationen i Sverige utretts. Informationsinhämtningen inbegrep inspiration och jämförelser med andra Europeiska länder. Fem representanter bjöds in för att få en fördjupad insikt till en workshop. De berättade om hur det kvalitetssäkring går till i deras länder. De inbjudna var Hilikka Hiiop från Estland (Estonian Academy of Arts), Mechthild Noll-Minor från Tyskland (Landesamt für Denkmalpflege und Archäologisches Landesmuseum i Brandenburg), Mia Österlund Sterregård från Danmark (Nationalmuseet i Köpenhamn), Kristian Schneider från Italien (vice president E.C.C.O. och ARI) och Heather Doyle från England (ICON). Sammantaget var 18 personer med på workshopen. Dessa var flera medlemmar i NKF-S, Gunnar Almevik från Göteborgs universitet institution för kulturvård, Charlotte Kockum och Markus Dahlberg från Svenska kyrkan, Lena Östlund från Regionmuseet i Skåne, Anna Carver från SFV, Sara Roberts och Tanja Malmgren från SVK, Hugo Larsson RAÄ och som ingår i arbetsgruppen för projektet.

Workshopen var delad i två delar; den första delen med Europeiska exempel på kvalitetssäkring inom konservering och en andra då 2023 år resultat i projektet diskuterades så att man skulle kunna gå vidare till nästa år.

Workshopens program

8.30 Welcome and presentation of quality assurance and conservation-restoration in Sweden within the Swedish Church, Hélène Svahn Garreau (NKF-S)

Del 1.

9.00 -10.00

- Mechthild Noll Minor (Brandenburgische Landesamt für Denkmalpflege und Archäologische Landesmuseum, Germany)
- Kristian Schneider (ARI, Italy)

Coffee break 10.00

10.30 - 12.30

- Hilka Hiiop (Estonia Academy of Art, Estonia)
- Heather Doyle (ICON, UK)
- Mia Østerlund Sterregård (National Museum of Denmark)
- Summering

12.30 Lunch

13.00-14.30 Round table discussion

14.30 Coffee break

Del 2.

15.00-17.00 Workshop då för- och nackdelar med olika kvalitetsäkringsprocesser diskuterades. Beslut om vilken eller vilka alternativ som ska utredas i nästa skede fattades.

Åkeshovs slott i 29:e september 2023.

Lärdomar och erhållna erfarenheter

Workshopen visade att situationen för hur konserveringen går till inom den Svenska kyrkan skiljer sig på flera punkter från andra länder. Skillnaderna beror på olika sätt att finanserna arbetet, lagstiftning och traditioner. Dessa varierar även inom Europa. Möjligen är konservatorsprofessionen mest etablerad i Italien, där det kulturdepartement ansvarar för ett system som godkänner konservatorer. Det tog dock många år för de italienska konservatorerna att nå dit. I Danmark är kyrkan en del av staten, vilket gör att statens engagemang i bevarandet av kyrkornas konst är starkt. Det sker genom Nationalmuseet som har stor påverkan på konserveringen. I Estland är det Konstakademins som leder många konserveringsprojekt. De genomför både förundersökningar och arbetet på plats. I Tyskland finns väl utarbetade projekt med kvalitetssäkring ledda av de regionala myndigheterna. De skiljer sig dock åt beroende av de olika delstaternas lagstiftning. I England är konservatorsprofessionen inte skyddad, men ICONs ackreditering är väl etablerad. ICON har även många medlemmar, vilket gör dem starka. Under paneldiskussionen framkom bland annat att det finns behov av livs långt lärande inom sektorn i hela Europa. I den andra delen av workshopen diskuterades tre utmaningar som identifierats under utredningen som är att:

- Det saknas en rådgivande instans, som även kan ägan sig åt kunskapsutveckling och livslängs lärande.
- Lagstiftningen inklusive föreskrifter (KML) inte är tillräckligt utförliga och detaljerade.
- Det behövs någon form av reglering av konservatorsprofessionen och hur konserveringsprocessen går till.

Under 2024 kommer dessa frågor att utredas och en slutrapport produceras i projektet. Frågorna diskuterades även i olika möten på institutionen för kultvård på Göteborgs universitet mellan den 27-30 november. Tre längre möten genomfördes då med olika representanter för institutionen, däribland Anneli Palmköld, Omid Oudbashi, Lotta Bylund Melin, Liv Friis samt Gunnar Almevik.

Under mötena lyftes vikten av standarderna och att använda definitioner som t.ex. konservering samt hur intuitionen planerar att utveckla konserveringen som ämne.

Åkeshovs slott i 29:e september 2023 under paneldiskussionen.